

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Vi | A la Rambla trobo Josep Valls i tres amics més de Sant Feliu de Pallerols, enriolats. Gràcies a l'adminicle enginyat per poder tenir les mans lliures, porten penjada al coll la copa que els ha facilitat l'èxitosa 29a Mostra del Vi de l'Empordà (5-8/09). El kit va amb el tiquet que acaben d'adquirir, un dels 5.500 que s'han venut, i es disposen a exercitar el dret de cruspir-se els corresponents —i esquitits— sis tastets i d'ingerir les sis copes de vi que els pertoenen.

Via | Al tram 675 de la Via, davant del Museu Dalí, hi han figurat, per ordre històric d'aparició a l'alcaldia, Eduard Puig Vayreda, Marià Lorca, Joan Armangué, Santi Vila i l'actual alcaldessa, Marta Felip. Com que no ens estem de res, també s'hi donaven les mans Narcís Oliveres i Pere Macias, que és d'Olot. I és que al llarg de tot el matí Figueres s'havia anat omplint de gent de fora, sobretot de terra endins. I és que per la plana empordanesa, com a tants altres llocs, a les tres de la tarda la Via ja anava tan sobrada de gent que se n'haurien pogut fer dues entre Figueres i Bàscara. El tram 657, que corresponia a Garrigàs, es va fer popular més enllà del municipi gràcies a l'activitat dels joves del poble, que culminaren

la impecable organització amb una gran botifarrada, enveja dels municipis veïns. Parlant de Garrigàs, al mas Gironí —també conegut com a can Marial—, Miquel Ruiz, un dels promotors de la festa, Francesc Guillamet, Lluís Serrat, Josep Oliva —resident al poble— i molts altres fotògrafs més van celebrar la I Nit de la Fotografia, ocasió de trobada d'experts i d'aficionats per compartir preocupacions i mostrar els seus treballs.

Vicissitud | Finalment, la Protectora d'Animals de Figueres, després de la pertinent inspecció i segons el senyor Márquez, president, compleix la normativa. La institució havia estat denunciada per presumptes irregularitats en el tracte dispensat als cans, però algun membre de la junta havia atribuït l'afront a obscurs interessos urbanístics sobre els solars de l'entorn. Aquest estiu a l'Alt Empordà la policia ha desnonat pel cap baix sis cultius de marihuana: en un bosc de Vilafant, en solars diversos convertits en horts a Garriguella, Sant Miquel de Fluvià i Cabanes, i a dos pisos de Figueres, un davant de la presó i l'altre al carrer de les Hortes. Això sí, es tractava de plantacions podríem dir-ne autàrquiques.

Viatge | I acabem amb la resurrecció del nostre modest Orient Express, una iniciativa que agrada al personal. Si el llegendari tren avui transporta milionaris avorrits entre París i Venècia, el d'aquí portarà a 40 km/hora banyistes, turistes i badocs a les estacions d'entre Figueres i Portbou. L'estiu vinent.

EL BAIX EMPORDÀ

gerard prohías

Visca Isabel Vilà! IsaVel! | Durant aquests mesos, la presència de la figura històrica d'Isabel Vilà s'ha anat fent més i més notòria a l'Empordà. Primer va ser l'edició del llibre de Francesc Ferrer *Isabel Vilà, la primera sindicalista catalana* (2005). Ara prenen el relleu d'aquest reconeixement —tardà però intens— gent com Toni Strubell, Kim Planella i Toni Mas, els quals han ideat i produït el musical *IsaVel* —del qual Picap ha editat un disc—, que es presentarà a diverses ciutats catalanes durant els propers mesos. El text es basa en el llibre de Strubell *Isabel cinc hores*. La calongina Vilà va ser moltes coses, però abans que res va ser una republicana federalista que va participar activament al conegut Foc de la Bisbal, liderat pel guixolenc Pere Caimó. En la nostra mitologia pàtria, els baixempordanesos hem de reconèixer en aquests personatges les raons fundacionals dels matisos tramuntanals, republicans i federals que ens conformen (Ostres! He dit federals?... Bé, sí, aleshores érem federals, quan ningú encara no ho era). Però, a més d'una heroïna republicana, va ser també una sindicalista que va defensar amb insistència la jornada de cinc hores per als nens que treballaven.

>> *Quadriptic de l'èxitosa 29a Mostra del Vi de l'Empordà.*

Infermera, mestra, exiliada política, Isabel Vilà va participar en totes les causes i moviments progressistes del moment, fundà una escola per a nenes —el sector més desatès aleshores, educacionalment també— i col·laborà amb la Institució Lliure d'Ensenyament, inspirada en el krausisme. El seus inicis reivindicatius es van fer notar sobretot al Baix Empordà i a Llagostera, indrets on aleshores floria la indústria surera i on s'estava produint una casolana però important revolució industrial.

Aquest agost es va complir el 170 aniversari del seu naixement. Han passat molts anys, i moltes de les coses per les quals lluitava Isabel Vilà ja s'han aconseguit. La república, no encara. El laïcisme, no pas del tot. Però ara les dones ocupen espais de decisió d'una manera que abans era impensable. Aquest estiu han posat una placa commemorativa del seu naixement a la seva casa nadiua a Calonge. Sí, tots plegats ho estem cridant: «Visca Isabel Vilà, la nostra marona empordanesa».

Quan l'aire es fa present, ens inquieta | L'Espai Carmen Thyssen de Sant Feliu de Guíxols és un bombó únic i deliciós. Un regal per a Sant Feliu i per a tots plegats. Exposicions com la que ha presentat aquest estiu passat són irrepetibles a casa nostra. Sisley-Kandinsky-Hopper: tres noms únics en el trajecte realitzat per la història de l'estètica, quan es tracta de captar la realitat a l'aire lliure. Però també hi eren Kirchner, Gauguin, Stepanova, Bradford... També

els catalans Urgell, Martí i Alsina... Sense encara haver-los comptabilitzat del tot, són més de 30.000 els visitants que han pogut veure aquestes obres magnífiques i d'una bellesa sovint inquietant. Mirem el nostre entorn a diari, hi vivim i el trepitgem sense adonar-nos gaire de l'aire que s'hi mou. En l'art, quan l'aire es fa present, ens inquieta.

L'exposició d'enguany, de la qual és comissària la guixolencs Pilar Giró, marca un camí d'excel·lència que situa Sant Feliu a l'agenda dels grans espais artístics nacionals. No podia ser de cap més manera: el fons Thyssen dóna per a molt, si se sap triar i remenar, com ha estat en aquest cas.

LA GARROTXA

joan sala

Exposició del noucentista Vayreda | Fins al 12 de gener hi ha una interessant exposició a la Sala Oberta del Museu de la Garrotxa titulada «Francesc Vayreda, de l'impressionisme al noucentisme a Catalunya» —Mariona Seguranyes n'és la comissària—, en què s'ha volgut reivindicar la figura d'un dels pintors més significatius del noucentisme català. Es mostra l'obra d'un artista que va tenir una forta influència de l'impressionisme i de la cultura clàssica, però també de Cézanne. Va ser un activista cultural, que va portar a la Garrotxa els artistes i

intel·lectuals més significatius del moment a casa nostra, i un destacat defensor de la llengua i la cultura del país, un component bàsic del noucentisme.

Es passa factura a l'ensenyament

| Les contínues retallades comporten inconvenients a molts nivells de la vida comarcal. Avui voldria parlar d'ensenyament. A mitjan curs passat es va fer pública la decisió de l'Ajuntament d'Olot de tancar una llar d'infants. Aquest anunci municipal, a destemps, afegit a l'atur que fa que moltes famílies tinguin membres a casa i es quedin els petits, ha tingut com a conseqüència menys inscripcions de les esperades. S'ha hagut de procedir a la clausura d'un parvulari i a l'acomiadament d'educadores, amb un seguit de reestructuracions traumàtiques del personal docent. L'AMiPA denuncia que els petits perden l'educadora de referència, i que les decisions s'han pres unilateralment, abandonant la taula de treball amb la regidora del ram. A les Preses, el curs passat varen obrir una escola nova, que encara no estava acabada, amb la promesa de fer el que mancava amb promptitud. No ha estat així. Tips de promeses incomplertes, els pares i mares dels alumnes van decidir no portar-los a escola a començament d'aquest curs fins que no estigués tot llest i, finalment, després de l'últimatum, es va poder ocupar tot l'edifici. La no suficient inversió en ensenyament és una factura que acabarem pagant tots plegats i ens resultarà molt cara.

>> Les banyistes, de Francesc Vayreda, és una obra de primeríssima qualitat.

